

Nemzeti dal a kulisszák mögött, avagy egy iskolai ünnep mint a résztvevő megfigyelés terepe II.

**Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák**

8. évfolyam

Programcsomag: Toleranciára nevelés

A modul szerzői: Págyor Henriett és Tomory Ibolya

Címlapkép: szkc208_04_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Annak megvilágítása, hogy ugyanaz a jelenség mást jelenthet, másféle élményt nyújthat különböző embereknek attól függően, hogy annak mennyire részesei, milyen szempontból érintettek benne
A modul témái, tartalma	Témái: szubkultúrák, iskola, kommunikáció, hagyomány, másság Tartalma: a résztvevő megfigyelés elmélete és gyakorlati a március 15-i ünnepségen keresztül
Megelőző tapasztalat	Az ünnepek megélése, mások helyzetébe való beleélés megtapasztalása, empátia gyakorlása
Ajánlott továbbhaladási irány	Másféle kultúrák ünnepei, szokásai
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmek tudatossága – érzelmeink pontos azonosítása Önszabályozás: tolerancia – nyitottság, véleményelfogadás, bizalom A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés – információgyűjtés, információk rendszerezése, információfeldolgozás, kritikai gondolkodás Társas kompetenciák: empátia, együttműködés, véleményalkotás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem, hon- és népismeret Modulokhoz: <i>Nemzeti dal a kulisszák mögött... I.</i> (szkc208_04) című modul és a Toleranciára nevelés programcsomag hasonló szemléleti megközelítést képviselő moduljai, elsősorban a Kultúra arcai, Ifjúsági és szubkultúrák, szexuális másság, Hitvilág – világnézet – vallás, Hétköznapok és ünnepek témakörökhöz tartozó modulok
Támogatórendszer	Boglár Lajos: <i>A tükör két oldala</i> : Bevezetés a kulturális antropológiába. Nyitott Könyvműhely. Budapest, 2005; Boglár Lajos: <i>A kultúra arcai</i> . Napvilág Kiadó. Budapest, 2001

Módszertani ajánlás

A foglalkozást ajánlott két hónappal a március 15-i iskolai ünnepség előtt elkezdni, mert a gyakorlati rész elméleti előkészítést kíván. Ideális lenne, ha az osztály részt venne az ünnepély előkészítésében és megvalósításában. Szükség van olyan tanulókra, akik szerepelnek a műsorban, olyanokra, akik a dekorációs munkát segítik, valamint „külső” megfigyelőkre, akiknek nincs feladatuk a műsor elkészítésében. A vezető tanár ne legyen azonos a modult kipróbáló tanárral. A modul több részletben valósítható meg; az egyes részfoglalkozások között ajánlott néhány nap szünet, mikor a diákok saját tapasztalataikat, a foglalkozáson elvállalt feladatukat készítik.

A megfigyelők számára elengedhetetlen a terepmunka-napló használata.

A modul a résztvevő megfigyelés módszertanán kívül a kooperatív tanulás módszertanát alkalmazza. Háromfős csoportok kialakítása szükséges a megfelelő munkaformához. A csoportok kialakítása során érdemes figyelni a tanulók nemi, etnikai, teljesítménybeli heterogenitására.

A modulban a gyerekek az egyes foglalkozások alatt csoportokban értékelik egymás és a saját munkájukat. A foglalkozás végén közös értékelés zajlik, mely alatt megbeszélik a két, egymáshoz tartozó modul során szerzett tapasztalataikat, a munkaforma nehézségeit, a résztvevő megfigyelő szerepkör alatt átélt élményeket. Értékelik az összegyűjtött megfigyeléseket.

Fontos! A modul közvetlen előzménye a *Nemzeti dal a kulisszák mögött, avagy egy iskolai ünnep mint a résztvevő megfigyelés terepe I.* modul (szkc208_04), amely a gyakorlat előkészítését, az elméleti ráhangolódást és felkészülést alapozza meg. Ez a modul csak az előzővel együtt valósítható meg. A tanulók az előző foglalkozás során készülnek fel az itt megvalósítandó beszámolóra, tevékenységekre. Amennyiben nem tudja a tanár az első blokkot megvalósítani, a tanulók nem tudják a szemléletet elsajátítani, a módszertani háttérrel megérteni és alkalmazni. Míg az szkc208_04 önállóan is megvalósítható, itt feltétlenül szükség van az előzetes tanulmányozásra és felkészülésre a foglalkozás vállalásához..

Ha a tanár úgy látja, hogy a gyakorlati rész saját „kultúrán”, iskolán belüli megvalósítása bármilyen okból, bármilyen szempontból kellemetlenséget okozhat bármely érintettnek, akkor iskolán kívüli mini terepmunka legyen a gyakorlati rész. Ez esetben minden diák vagy pár, csoport választhat magának témát, esetet, eseményt, rítust, szubkultúrát, zenei irányzatot, és ezt keresik fel a résztvevő megfigyelői szemlélettel felvértézve. Ne szabjunk kötelező óraszámot, alkalmat; ezt a lehetőségek határozzák meg. Olyan szubkultúrát, közösséget, eseményt, rítust is bemutathatnak a tanulók, melyet jól ismernek, vagy ismerősük tartozik oda, esetleg maguk is részei, résztvevői stb. A beszámoló módja ez esetben egy rövid írásbeli beszámoló, fogalmazás lehet, a tanulók ezt osztják meg egymással. Fontos, hogy mindent a másik szemével, illetve azoknak a szemével, szempontjából mondják el, akikről szól a beszámoló. Az adatgyűjtés közben kialakult nehézségekről, közérzetükről is kérdezze meg a diákokat a tanár. Ha van kedve, maga is végezzen valamilyen gyakorlati feladatot, és készítsen beszámolót az osztálynak. Az iskolán kívüli tevékenységhez ugyanazok a megadott szempontok használhatók (D1), de a zárójeles, konkrét március 15-i ünnepségre vonatkozó példák nélkül.

A modul mellékletei

Tanulói segédletek

D1 – Szempontok a résztvevő megfigyeléshez (d1)